

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

Kirkens hus, Oslo

25.–26. februar 2025

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Pål Balstad (KISP-leder) (kun 25.2.), Siv Bonde (vararepresentant fra Kirkens Nødhjelp), Kjetil Fretheim (KV-representant), Mette Anti Gaup, Helge Gaard (representant for misjonsorganisasjonene SMM), Øyvind Haraldseid (representant fra Bibelselskapet), Magne Hersvik (vara for Inga Stoveland Dekko), Jeffrey Huseby (representant fra Sjømannskirken), Ingeborg Midttømme (KV-representant) (ikke under sak 2 (LVF, CCME, Porvoo, Øk.samarbeid), 5, 11, 12, 14) Oddny Irene Miljeteig, Anna Riksaasen (ikke under sak 1, 2 (KV, KEK, NKR), Petter Wille (MRU-leder)

Forfall:

Olav Fykse Tveit (representant for Norges Kristne Råds styre), Inga Stoveland Dekko, Kari Mangrud Alvsvåg (BM-representant)

Til stede fra sekretariatet:

Einar Tjelle, Berit Hagen Agøy, Liv Janne Dehlin, Steinar Ims, Wenche Fladen Nervold, Katarina Sirris Karantonis, Mirjam Syltebø Endalew

Saksliste

- Sak MKR 01/25: Protokoller
- Sak MKR 02/25: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 03/25: Orienteringssaker
- Sak MKR 04/25: Referatsaker
- Sak MKR 05/25: Rapport – Den norske kirkes globale oppdrag
- Sak MKR 06/25: Innspill til sak om rasisme
- Sak MKR 07/25: Mennesket i Skaperverket – Den norske kirkes arbeid for klimarettferdighet og naturmangfold (2. gangs behandling)
- Sak MKR 08/25: Oppnevning av medlemmer til Kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge 2025-2026
- Sak MKR 09/25: Oppnevning av medlemmer til Kontaktgruppen med Muslimske dialognettverk 2025-2026
- Sak MKR 10/25: Supplerende oppnevning av KISP-medlem 2025-2027
- Sak MKR 11/25: Nikea-jubileet 2025
- Sak MKR 12/25: Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet
- Sak MKR 13/25: Rapport om Bærekraftsmålene og Den norske kirke
- Sak MKR 14/25: Eventuelle uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 23.-25. september 2024**Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 25. november 2024**Vedtak:**

Protokollen ble tatt til etterretning.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 20. januar 2025**Vedtak:**

Protokollen ble tatt til etterretning.

MKR 02/25: Nytt fra den verdensvide kirke

Norges Kristne Råd (NKR)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 18. september 2024 og 13. november 2024 samt saken for øvrig til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar saken og Rapport fra møte i Kirkenes verdensråds eksekutivkomite 21.-26.11.2024 til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar Referat fra møte i LVFs nasjonalkomite 25. november 2024, Rapport fra LWF European Region's Meeting 8.-11. oktober 2024, Rapport fra fredskonferanse i Wien 1.-3. desember 2024 og saken for øvrig til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Økumenisk samarbeid i Norden

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Porvoo

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

MKR 03/25: Orienteringssaker

1. Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel
2. Den lutherske kirken i Brasil IECLB feiret 200 år, rapport fra synodemøte, oktober 2024
3. Nestekjærleik er haldning, handling og politikk – Kronikk Fædrelandsvennen 05.11.
4. Mennesker må få utøve sin tro uten frykt for forfølgelse – Verdidebatt Vårt Land 03.12.
5. Fredsprisen – en sterk utfordring, - kirken.no
6. Rapport fra FN's generalforsamling 2024
7. Expressing trauma through art – Yazidi women share stories, utstilling og seminar, Kirkens Hus
8. Rapport fra reise til Roma med Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA) 1.-3. oktober 2024
9. Hver søndag bes det for forfulgte kristne, Innlegg i Dagen 23.01
10. International Consultation on Christian Zionism_Pressemelding
11. Kirkerådets handlingsplan om Sannhet og forsoning (*skriftlig og muntlig*)
12. European Council of Religious Leaders (ECRL)_News Update Dec 2024
13. Håp og skjøre tider i Syria – kirken.no 16.12
14. Nasjonaljubileet – 2025: Migrasjon og identitet. (Utvandrerjubileum) (*skriftlig og muntlig*)
15. Rapport fra partnermøte i Middle East Council of Churches MECC 06.02
16. Rapport fra Lausanne-konferansen i Seoul, september 2024
17. Rapport fra reise til Irak, februar 2025
18. Nedbemanning i Kirkerådet og endringer i staben (muntlig)
19. Oppdatering på situasjonen i Israel og Palestina (*muntlig*)
20. Høytidskalender og ny presentasjon fra Samarbeidsrådet for tros- og livssyn STL (*delt ut på møtet*)
21. Muntlig orientering fra organisasjonene:
 - Kirkens Nødhjelp
 - Sjømannskirken

- Samarbeid menighet og misjon
- Det Norske Bibelselskap

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 04/25: Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 3. juni 2024 (OK) og 28. november 2024
2. Referat fra Samarbeid menighet og misjon SMM-rådet 30. oktober 2024
3. Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål KISP 8. januar 2025
4. Protokoll/rapport fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe – KATLUSA 4. desember 2024
5. Protokoll fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn STL 25. september 2024 og 13. november 2024
6. Referater fra møter i Kontaktgruppen med Buddhistforbundet 8. oktober 2024
7. Referat fra møte i Menneskerettighetsutvalget 21. januar 2025
8. Protokoll fra møte i Kirkerådet 24. oktober 2024: Les her: [Protokoll Kirkerådet 24.10.2024](#) 5.-6. desember 2024: Les her: [Protokoll Kirkerådet 05.12.2024](#) 23. januar 2025: Les her: [Møte i Kirkerådet - Kirkerådet](#)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 05/25: Rapport – Den norske kirkes globale oppdrag

MKRs behandling:

Mye av dette arbeidet vil fortsette selv om handlingsplanens tre-årsperiode er over. Men kapasiteten i sekretariatet blir mindre fremover:

Stillingsressurs i sekretariatet for misjon og SMM er ikke lenger tilgjengelig, kun til å være sekretær for SMM-rådet. Det er laget en omfattende oversikt over alle menigheter og hvem som har misjonsavtale. Valgt leder for SMM håper at Den norske kirke fortsatt kan ta ansvar for å videreføre denne oversikten. Menighetene må være aktive i oppfølgingen av avtalene. Dette er ikke bare organisasjonenes ansvar.

Det ble stilt kritiske kommentarer til at Kirkerådet har kuttet i bevilgningen til de økumeniske/internasjonale organisasjonene i Gruppe 3 i budsjettet for 2025, mens den “norske delen” har fått noe økning.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar sluttrapporten for handlingsplanen for Den norske kirkes globale oppdrag til orientering.
2. Mellomkirkelig råd vil peke på at KMs vedtak 09/21 Den norske kirkes globale oppdrag fortsatt er gjeldene. Selv om arbeidet med handlingsplanen for denne treårsperioden er avsluttet, fortsetter arbeidet med kirkens globale oppdrag både i menighetene, i de økumeniske fellesskapene og i samarbeidet med de ulike samarbeidsorganisasjonene.
3. Mellomkirkelig råd beklager kuttene i overføringer til de økumeniske/internasjonale organisasjonene i budsjettet for 2025 og har en klar forventning om at Kirkerådet i arbeidet med budsjettet for 2026 følger opp Kirkemøtets vedtak om å øke overføringene til de økumeniske organisasjonene framover.

MKR 06/25: Innspill til sak om rasisme

MKR's behandling:

Noen momenter fra innledning og samtale:

- Viktig i en slik sak å synliggjøre hva vi gjør. Kirken har markert seg på dette på mange område over lang tid, og eksisterende arbeid og handlingsplaner tematiserer rasisme på ulikt vis (Utredningen om Den norske kirke i møte med jødedom og jøder, sannhets- og forsoningsarbeidet både før og etter Stortingskommisjonens rapport, arbeid med migranter og migrantmenigheter, Ekstremismekommisjonens rapport osv.). Her er det lagt ned mye godt arbeid som kan brukes inn i og som grunnlag for en eventuell KM-sak om rasisme.
- Viktig å belyses hvordan rasisme ser ut i dag. Ulike begreper som kan belyse ulike aspekter: systematisk rasisme, hverdagsrasisme og mikroaggresjon. Bevissthet rundt å språket vi bruker i kirken kan motvirke rasisme.
- Liten andel av folkevalgte i kirken vil si at de faktisk har opplevd rasisme. Viktig med kompetanseheving og å innhente kunnskap fra mennesker som kan fortelle hvordan rasisme arter seg.
- Hvordan kan Den norske kirke løfte anti-rasisme som en del av vår kristne tro. Tro uttrykt gjennom gudstjenester og annet liturgisk språk, støttemarkeringer, diakonalt arbeid, og samarbeid med aktuelle organisasjoner osv.
- Kan en sak om rasisme på KM tematiseres/gjennomføres som seminar på KM om rasisme? Saken trenger ikke være omfattende (særlig ikke i nåværende situasjon i Kirkerådet). Men viktig at den løftes fram og tematiseres på KM. Det er mulig som et minimum å forberede en uttalelse til KM, om kirkens profetiske røst i møte med rasisme.
- Polarisering og ekkokamre som utfordring i verden. Ikke bare et nasjonalt problem, men bevegelse i hele Europa/verden. Viktig med dialog med de som er i "randsonen".
- Dette handler ikke bare om å ha en sak på KM. Dette er vårt ansvar å arbeide med kontinuerlig. Men gjennom en KM-sak kan vi ansvarliggjøre oss selv, på områder vi

kan gjøre noe med.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd anbefaler en sak om rasisme til Kirkemøte 2026
2. Mellomkirkelig råd ber administrasjonen følge opp innspillene som kom frem i møtet i videre arbeid med denne saken.

MKR 07/25: Mennesket i Skaperverket – Den norske kirkes arbeid for klimarettferdighet og naturmangfold (2. gangs behandling)

MKRs behandling

- Fredrik Myhre, fra WWF innledet til samtale med en presentasjon om livet i havet. Myhre pekte på viktige områder hvor Den norske kirke kan bidra, blant annet oljefritt Lofoten/Vesterålen/Senja, etterlyse en sammenheng mellom “liv og lære” og helhetlig forvaltning av havet, samt oppfordre politikerne aktivt til å lytte til miljøfaglige råd i forvaltningsspørsmål når det gjelder å løse naturkrisen og klimakrisen. Han utfordret også på å ta til orde for et moratorium for gruvedrift på havbunnen- nasjonalt og internasjonalt, og heie frem en global avtale mot plastforurensing.
- Også videre perspektiver, med forholdet naturkrise og klimakrise ble drøftet.

Momenter fra samtalen:

- Dnk i Møre har en dag som heter Havets dag. Vannet som symbol/tegn i kristendommen. Kirken har et behov for å bruke vårt eget språk om dette. Dette språket kan også beskytte mot kritikk som hevder at kirken blir for politisk.
- To ressurser som kan hentes fram igjen: Bærekraftsboka gir et viktig teologisk grunnlag for alle bærekraftsmålene og Bispemøtets dokument “Guds skaperverk - vårt hjem” viser hvordan gudstjenesten gir grunnlag for vern om skaperverket.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen «Norsk klimapolitikk etter klimatoppmøtet (COP29) – utfordringer fra Den norske kirke»
2. Mellomkirkelig utfordrer Bispemøtet til å drøfte tematikken i ovennevnte uttalelse, og å komme med en uttalelse om Norges oppfølging av Paris-avtalen (2015) i sitt mai-møte.
3. Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet fastholde oppfølgingen av prinsippvedtaket fra Kirkerådet i 2022 om utfasing av fossil energi i Den norske kirkes finansforvaltning innen utgangen av 2024, og i tråd med dette instruere et snarlig utvalg av resterende eierskap i fossile industrier.

4. Mellomkirkelig råd vil følge opp tematikken om trusler mot biodiversitet og livet i havet gjennom:
- Aktiv deltakelse i arbeidsgrupper i Kirkenes Verdensråd og ForUM for Utvikling og Miljø
 - Å sette temaet på dagsorden blant beslutningstakere, i media og i andre aktuelle sammenhenger.
5. Mellomkirkelig råd oppfordrer alle menigheter til å vurdere mulighetene for å feire skaperverkets dag med fokus på hav, elver og vann. Mellomkirkelig råd vil løfte fram Bærekraftsboka [Liv under vann - Bærekraftsboka | FNs bærekraftsmål i lys av kristen tro](#) og Bispemøtets dokument [Guds skaperverk – vårt hjem - Bispemøtet](#) som grunnlag for vern om skaperverket som ressurser i dette.

MKR 08/25: Oppnevning av medlemmer til Kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge 2025-2026

Vedtak:

Mellomkirkelig råd gjenoppnevner disse som medlemmer til Kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge for perioden 2025–2026:

Tonje Kristoffersen, daglig leder i Kirkelig Dialogsenter Oslo
Karoline Faber, dialogprest og daglig leder i Kirkelig Dialogsenter Drammen
Einar Tjelle, internasjonal direktør.
Seniorrådgiver i Mellomkirkelig råd/Kirkerådet (sekretær for gruppen)

MKR 09/25: Oppnevning av representanter til Kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk 2025-2026

Vedtak:

Mellomkirkelig råd gjenoppnevner disse personene som medlemmer av Kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk 2025–2026:

Unni Anita Skauen, medarbeider i Dialogforum Østfold
Gerd Marie Ådna, pensjonert førsteamanuensis fra VID Stavanger
Henrik Erhard Hermansen, generalsekretær i Norges Kristne Råd
Seniorrådgiver i Mellomkirkelig råd/Kirkerådet, medlem ex officio og sekretær for gruppen

MKR 10/25: Supplerende oppnevning av KISP-medlemmer 2025-2027

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Tuva Krogh Widskjold som medlem av KISP perioden 2025-2027.

MKR 11/25: Nikea-jubileet 2025

MKRs behandling:

Det er i år 1700 år siden det berømte kirkemøtet i Nikea. Det ble redegjort for saken og planer i 2025. Mye av dette skjer i samarbeid med Norges Kristne Råd. Globalt blir det flere arrangementer, blant annet en økumenisk konferanse om “Feast of Creation” i Assisi i mai, Ekumeniska Veckan i Stockholm i august, og KVs Faith & Order konferanse i Egypt i oktober. Mellomkirkelig råd/TN arrangerer sammen med MF og NKR et seminar om Nikea/1700- års jubileet 5. juni

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd anbefaler menigheter i Den norske kirke til å bruke Den nikenske trosbekjennelse ved flere anledninger dette året, særlig gjennom økumeniske gudstjenester knyttet til påske eller pinse der det er mulig.
2. Mellomkirkelig råd ber om å holdes orientert om det videre arbeidet med hvordan en «Feast of Creation» kan tenkes inn i Den norske kirke.
3. Mellomkirkelig råd tar saken for øvrig til orientering.

MKR 12/25: Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet

MKRs behandling:

Berit Hagen Agøy innledet til samtale ved å presentere anbefalingene i utredningen *Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet* fra september 2024: [den norske kirke i det livssynsåpne samfunnet - rapport 20.09.2024.pdf](#)

Momenter fra samtalen i rådet:

- Det er et kirkelig kall å fremme et livssynsåpent *samfunn*, og ikke en livssynsåpen kirke (ref. debatter i Vårt Land om livssynsåpen diakoni).

- Dnk må fremme et livssynsåpent samfunn gjennom å være en aktiv folkekirke i lokalsamfunn, nasjonalt og i verden.
- Kirken må vise sin relevans ut fra samfunnets behov (frivillighet, beredskap m.m.). Vi må være ydmyke og forsiktige med å argumentere en privilegert særstilling med historie og størrelse. Nå må kirken vise sin relevans og ta sin rettmessige plass ved å synliggjøre sine fortrinn og særlige ressurser til beste for hele fellesskapet.
- Vi må synliggjøre kirkens *mange* stemmer. En «helhetlig strategi» må ikke begrense mangfoldet.
- Forholdene er svært forskjellige i ulike deler av landet.
- Kirka skal både invitere og samtidig legge til rette for mangfold. Kirken som stor aktør må ta ansvar.
- Dnk er særskilt og samtidig en kirke blant mange. Andre kirker jobber med tilsvarende. Det ligger muligheter i økumenisk samarbeid.
- Dnk skal være «storesøster» - men unngå å dra «storesøsterkortet».

Oppfølging

- Det bør sorteres mellom hvilke tema i utredningen som angår KR og hvilke som angår MKR. Sistnevnte har årelang erfaring med tros- og livssynsarbeid.
- MKR har mandat til å ivareta ta tros- og livssynssamarbeidet på vegne av Kirkemøtet, og kan derfor utarbeide en tros- og livssynstrategi for Den norske kirke som KR kan vedta.
- Utvalget anbefaler Kirkerådet å utarbeide en mangfoldstrategi for Den norske kirke: Skal vi ha en stram helhetlig strategi, eller er det kanskje en bedre refleksjon av mangfoldet å ikke ha en veldig tydelig strategi og politikk?
- Begrensede ressurser krever prioriteringer – men også et tydelig fokus på det vi kan få til.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig takker utvalget for arbeidet som er gjort med utredningen.
2. Mellomkirkelig råd støtter utredningens vektlegging av kirken som en trosbasert samfunnsaktør med et diakonalt oppdrag som deltar aktivt i samfunnsdebatten og samarbeider med offentlige og ideelle aktører og andre tros- og livssynssamfunn.
3. Mellomkirkelig råd ønsker å arbeide videre med å formulere en tros- og livssynspolitik for Den norske kirke og utfordrer Kirkerådet til å arbeide videre med en helhetlig strategi for en inkluderende og mangfoldig kirke.

4. MKR 13/25: Rapport om Bærekraftsmålene og Den norske kirke

MKR's behandling:

Rådet drøftet en statusrapport om *Bærekraftsmålene og Den norske kirke*, som utgis i disse dager, en gjennomgang av hvordan aktiviteter i Den norske kirke bidrar til hver av de 17 bærekraftsmålene. Rapporten er en ressurs for ansatte, folkevalgte og frivillige i Den norske kirke. Rapportens formål er: - å bevisstgjøre og inspirere til å se eget arbeid i lys av bærekraftsmålene - å være en ressurs i strategisk arbeid, ved å knytte kirkens arbeid på en konkret måte til en felles samfunnsagenda.

Momenter fra samtalen:

- Viktig rapport med mye verdifullt, men også mye som kunne vært nevnt tydeligere, f.eks internasjonalt omfattende arbeid mot sult, og urettferdighet gjennom KN, SMM, KV og andre samarbeidsorganisasjoner, herunder også teologisk arbeid. Slik den står *kan* den virke litt “pinglete” på noen områder. Målsetningen for rapporten, og hvordan vi skal lese den, er noe uklar.
- Det ble opplyst at flere av eksemplene nettopp var “nære” for at lokalmenigheter kunne kjenne igjen noe av sitt eget arbeid inn i denne rammen.
- Viktig å holde motet oppe: fokusere på håpsteologi og inspirere menighetene til å jobbe aktiv med oppfølging av bærekraftsmålene, samt takke for det gode som skjer.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar rapporten om Bærekraftsmålene og Den norske kirke til orientering.
2. Mellomkirkelig råd understreker følgende i oppfølgingen av rapporten og Den norske kirkes arbeid med Bærekraftsmålene fremover:
 - MKR er takknemlig for god bredde og mangfold i menigheters og Dnks innsats for bærekraftsmålene slik rapporten viser.
 - Dette arbeidet må fortsette i nært samarbeid med Kirkens Nødhjelp, SMM-organisasjoner, Bibelselskapet og Sjømannskirka og ForUM for Utvikling og Miljø samt andre relevante samarbeidspartnere.
 - Viktige samarbeidspartnere her er også de økumeniske organisasjonene, f.eks KV, med torsdager i svart-kampanjen mot seksualisert vold, som ett eksempel.
 - Menighetene i Dnk må oppmuntres til bruke bærekraftsmålene og bærekraftsboka inn i sitt diakonale arbeid
 - MKR understreker at engasjementet i Den norske kirke for bærekraftsmålene må fortsette også *etter* 2030

MKR 14/25: Eventuelle uttalelser

Se også sak MKR 7/25.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsene «Menneskerettighetene under press» og «Norsk klimapolitikk etter klimatoppmøtet (COP29) – utfordringer fra Den norske kirke».

Uttalelsene vedlegges protokollen.

[uttalelse_menneskerettigheter under press.pdf](#)
[norsk klimapolitikk etter klimatoppmøtet.pdf](#)

Neste møte i MKR: **11. september 2025 (digitalt på Teams)**